

Obrazloženje žirija za dodelu Nagrade „Vojno delo“

Komisija u sastavu: predsednik dr Dimitrije Baucal, general-major; prof. dr Mensur Ibrahimpašić; prof. dr Radi-voje Jovadžić, kapetan bojnog broda; dr Vojislav Stojković, potpukovnik, i Veljko Kadijević, kapetan I klase, imenovana naredbom načelnika Generalštaba oružanih snaga SFRJ radi pregleda i ocene autorskih radova i pripreme predloga za dodeljivanje Nagrade „Vojno delo“ u 1991. godini, pregledala je i proučila sve radove – studije, naučne rasprave i članke naučnog karaktera objavljene u „Vojnom delu“ u brojevima 5–6/90, 1–2/91, 3/91. i 4–5/91. godine, kao i predloge koje su predlagači uputili Redakciji časopisa.

Na osnovu obrazloženja predlagača i uvida i mišljenja svih članova, Komisija je ocenila teorijsku vrednost i aktuelnost predloženih radova za Nagradu, a posebno članke: (1) *Koreni i geopolitička dimenzija jugoslovenske krize*, autora prof. dr Živojina Rakočevića; (2) *Zamke i stranputice detanta*, istog autora; (3) *Međunarodni i politički vid jugoslovenske krize*, autora prof. dr Smilje Avramov i (4) *Uticaj međunarodnih činilaca na jugoslovensku krizu i mogući politički modeli konstituisanja „treće“ Jugoslavije*, autora mr Zorana Čička.

Polazeći od kriterijuma za vrednovanje radova i njihove teorijske i praktične aktuelnosti, Komisija je načelniku Generalštaba oružanih snaga SFRJ predložila da se Nagrada „Vojno delo“ u 1991. godini dodeli prof. dr ŽIVOJINU RAKOČEVIĆU, za članak *Koreni i geopolitička dimenzija jugoslovenske krize*, koji je objavljen u „Vojnom delu“ br. 4–5/91.

Nagrađeni rad kao sveobuhvatna analiza brojnih uzroka sadašnje jugoslovenske krize, doprinosi njenom razumevanju i daje osnovu za njen rasplet. Pisan je u esejističkom stilu, a u njemu su pokrenuta mnoga pitanja značajna za politiku, filozofiju, ekonomiju, odbranu, moral itd. U kritičkom smi-

slu, članak omogućava dijalog o krizi i mogućnostima za njen rasplet u globalnim okvirima promena svetskog poretka. Autor aktuelizuje i geopolitičku komponentu, koja nije, posebno u teoriji, odgovarajuće zastupljena s obzirom na ulogu i značaj.

Studija je inspirativna za sve koji s teorijskog stanovišta u vojnostrategijskom smislu proučavaju okvirne probleme države i društva, počev od nastanka do borbe za opstanak u novom modelu, na jugoslovenskom ili širem prostoru.

Ponekad alegorijski, ponekad u metaforama, autor uverljivo izvodi zaključke poput onih o Jugoslaviji kao „plutajućoj mini“, o Bušovom novom svetskom poretku, o ulozi Edvarda Kardelja u kreiranju slovenačkog nacionalnog pitanja kao prauzroka rastakanja Jugoslavije, o konfederalnom „virusu“ koji se javlja već 1961. godine, o neshvatanju značenja i uslovljenosti velikih civilizacijskih zaokreta i posledica po nas zbog toga neshvatanja, o moralnoj krizi sveta, o mogućnostima za nuklearni rat, o modernom finansijskom sužanjstvu itd.

Autor je vlastito viđenje uzroka i dimenzija geopolitičke krize Jugoslavije saopštio jasnim stilom i jezikom, oslanjajući se na relevantne izvore.

Iako ne pripada uskostručnoj vojnoj problematici, nego najšire shvaćenom vojno-političkom kontekstu u koji se smešta naša kriza, vrednost priloga profesora Rakočevića, pored toga što je teorijski i metodološki na visokom nivou i što njegov predmet čini samu bit jugoslovenske krize, jeste i u tome što čitalačkoj publici ne nudi gotova rešenja, već nas poziva da o krizi promišljamo ozbiljnije i sveobuhvatnije, bez obzira na to da li smo vojni teoretičari, pravnici, filozofi, ekonomisti ili nešto drugo.

Komisija se nada da će nagrada dodeljena profesoru dr Živojinu Rakočeviću biti podsticaj i drugim istraživačima – kako u društvu, tako i u oružanim snagama – za dalji teorijski rad na razvijanju vojnonaučne misli i za saradnju u „Vojnom delu“ kao opštevojnom teorijskom časopisu.